

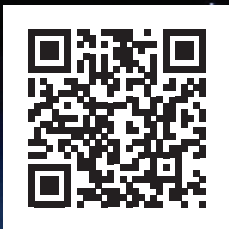

E LUKAŠČI

BAHTALI NEVIMATA 1-2

E Isusesko bijandipe

www.rombib.com

Čergarski

E LUKAŠĆI BAHTALI NEVIMATA 1-2

The Gospel of Luke 1-2

Published 2020 for the Čergarski edition by
Romska Biblija (RomBib)

www.rombib.com

Graphics & Layout: OM EAST, *www.east.om.org*

Front cover photo by *www.LumoProject.com*

This is a joint production by
Romska Biblija (RomBib) and OM EAST.

eBooks for download: east.om.org/ebooks

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

O Luka ramol lil e Teofilešće palo Isusesko trajo

¹ Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisardas majsigo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende.

² Von godova ramosardine prema okova so phendine e očevicurja^a, thaj sluge e Alavešće.

³ Zato vi me odlučisardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto pomno sa katar o početko istražisardem, ⁴ gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano.

^a **1,2** Očevicurja sas okola save sas e Isuseja katar o početko lešće službako thaj dičenas sa e događarurja.

O anđeo navestisarel kaj bijandola o Jovano savo bolelas

⁵ Ande vrjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar o Avijasko^b rašajesko redo. A lešči romnji sas isto andar e Aronosko pleme.^c Lako alav sas Jelisaveta. ⁶ A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trainas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako. ⁷ A naslen čhavra, kaj e Jelisaveta našti ačhelas khamni, a liduj već phurile.

⁸ Jek đes kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešči grupa rašaja trubunas te služin, ⁹ prema e rašajengo običaj izabirisardine les gajda kaj čhudine e kocka te del ando Svetišće e

^b **1,5** “savo si o potomko e Avijesko., O Avija sas pra papo akale grupaće rašajende thaj savora von sas e Aronešće potomkurja, savos sas prvo e Izraelconengo rašaj.

^c **1,5** Akava značil kaj sas voj andar e isto linija e rašajendi sago vi o Zaharije: “Lešči romnji sas isto andar e Aronesko plemeno., “O Zaharije thaj lešči romnji e Elizabeta sas liduj potomkurja e Aronešće.,

Gospodesko te kadil.^d ¹⁰ Pale vrjama kana kadilaspe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinaspe.

¹¹ A e Zaharijašće sikadilo o anđeo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilaspe. ¹² Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo.

¹³ A o anđeo phendas lešće: “Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi ćiri molitva: e romnji ćiri e Jelisaveta bijanela tuće čhave, thaj tu dele alav Jovan.

¹⁴ Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno, thaj e buten raduila lesko bijandipe.

¹⁵ Kaj avela baro anglo Del. Či pijela mol niti pimo savo matarel.

Pherdola e Sveto Duhosa još ando đī pire dejako.

¹⁶ Vo boldela e bute Izraelconen e Gospodešće lenđe Devlešće.

¹⁷ Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilija.

^d **1,9** E rašaja trubuine te den jag mirišljavo tamnjano sago prinos e Devlešće svako detharin thaj svako talerjat po posebno oltari andre ando Hramo.

Pomirila e dades lešće čhavenca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatisaren o razumnost okolengo save si pravedne.

Pripremila o theme pale e vrjama kana o Gospod avela.,,

¹⁸ A o Zaharija phendas e anđelošće: “Sar me džanava kaj godova avela čačes? Kaj sem me purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš.,,

¹⁹ A o anđeo phendas lešće: “Me sem o anđeo Gavriilo, savo ačhav anglo Del^e te služiv, thaj bičhaldo sem te ćerav svato tuva thaj te javiv tuće akaja bahtali nevimata. ²⁰ Zato kaj či paćajan akana zanemija thaj naštik ćereja svato dži ke o đes dok či avel e vrjama pale godova thaj mungre alava či pherdonpe.,,

²¹ A o them ažućarelas avri e Zaharija, thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko. ²² A kana napokon inljisto, naštik ćerelas svato, nego e znakonenca probisardas

^e **1,19** *savo ačhav anglo Del* Ando orginal ramol “Savo ačhel anglo Del.,. Akava si phendo sago ukor e Zaharijašće. Prisutnost e Gavrijelešći, savo avel direktno katar o Del, trubujasas te avel dovoljno dokazo e Zaharijašće.

te phenel lenđe so sas ando Hramo, thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko.

²³ Thaj kana završisajle e đesa lešće službaće ando hramo o Zaharije đelotar ćhere. ²⁴ A posle godola đesa lešći romnji e Jelisaveta ačili khamni, thaj pandž čhon či inkljelas avri andar piro ćher^f thaj motholas:

²⁵ “O Gospod milostivo dikhlas pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them.,^g

O anđeo navestisarel kaj bijandola o Isus Hristo

²⁶ Kana e Jelisaveta sas khamni šov čhon, o Del bičaldas e anđele Gavriilo ando cikno Galilejsko gav savo akhardolas Nazaret ²⁷ ke Marija savi sas još čhej thaj sas mangli palo manuš, savesko alav sas Josif. Vo sas potomko e carosko Davidosko. ²⁸ Kana o anđeo dijas late

^f **1,24** Kana nakhlo pandž čhon sar sas khamni avela očigledno savorende kaj si khamni. Askal o them či mardinesas muj katar e Jelisaveta sago kaj si voj još nerotkinja.

^g **1,25** Akava phenelas pe palo ladžavo savo inđarelas kaj nas lat čavra.

andre phendas laće: “Raduisar tu,^h kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa.,,

²⁹ Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gndil so značisarel godova pozdravo. ³⁰ A o anđeo phendas laće: “Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuće piri ljubav.,” ³¹ Ake ačheja khamni, thaj bijaneja čhavo saves deja alav Isus.

³² Vo avela baro, thaj akhardola čhave e
Majbaresko,
thaj o Gospod Del delales autoriteto te
vladil sago o caro David savo sas
lesko prapapo.

³³ Vo vladila e Jakovešće plemenova dži
ko veko,
thaj lešće carstvošće či avela krajo.

³⁴ A e Marija phendas e anđelošće: “Sar
godova avela kana sem me još čhej?.,

³⁵ A o anđeo phendas laće:
“O Sveto Duho fuljela pe tute,

^h **1,28** *Raduitu* Akava šaj prevedilpes sago “Zdravo., ili “Raduitu!.,

ⁱ **1,30** Ando originalno teksto ramol “arakhlan milost ko Del.,. Idijomo “arakhlas milost,, značil pozitivno prihvatiime varekstar: “O Del odlučisardas te del tut piri milost,, ili “O Del sikavel piri ljubav,,.

thaj e Sila e Majbare Devlešći avela pe
tute thaj zasenila tut.

Zato vi okova savo bijandola avela sveto,
thaj akhardola o Čhavo e Devlesko.

³⁶ Ake vi ćiri bibi e Jelisaveta, ačhili khamni
ande piri purani vrjama, čhavo avela lat. Okoja
isto manušnji pale savi phenenas kaj naštik
avelat čhavra već si šov čhon khamni! ³⁷ Kaj e
Devlešće khanči naj nemoguće!.,

³⁸ A e Marija phendas lešće: “Ake, sluškinja
sem e Gospodešći. Neka avel mande pe ćire
alava., Thaj o anđeo đelotar latar.

E Jelisaveta pindžardas kaj o čhavo ande Marijako đī si o Mesija

³⁹ Ande okola đesa e Marija spremisajli thaj
sigo uputisajli ando gorsko krajo e Judejako.

⁴⁰ Kana arekli okote dija ande Zaharijasko ćher,
thaj pozdravisajli e Jelisavetava. ⁴¹ Kana e
Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavo
huklo ando lako đī, a e Jelisaveta pherdili e
Sveto Duhosa. ⁴² Pale godova e bahtatar čhutas
muj e bare glasosa: “Maj blagoslovime san tu
Marijo katar sa e manušnja, thaj blagoslovime

o čhavro ande ćiro đi. ⁴³ Savi čast siman, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande! ⁴⁴ Kaj ake čim o pozdrav ćiro avilo džike mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro đi. ⁴⁵ Blago tuće kaj paćajan kaj pherdola okova so phendas tuće o Gospod!,,

E Marija slavil e Devles

- ⁴⁶ E Marija askal phendas:
 “Barjarel e duša mungri e Gospode!
⁴⁷ Thaj raduilpe o duho mungro e
 Devlešće mungre Spasitelješće.
⁴⁸ Kaj milostivo dikhla pe mande piri
 ponizno sluškinja,
 thaj katar akana sa e manuša akharena
 man blagoslovime.
⁴⁹ Kaj o silno Del, savesko si alav sveto,
 ćerdas mande baro lačhipe.
⁵⁰ Kaj o Del si milostivo;
 e milost lešći si katar e čang dži ke
 čang okolende save daran lestar.
⁵¹ Pire moćno vastesa ćerel silne dela thaj
 odbacisardas pestar okolen save si
 barikane ande pire ile.

⁵² Čhudas tele katar o prestolje e
 vladaren,
 a vazdas e poniznonen.

⁵³ E bokhalen čaljarda e lačipeja,
 a e barvalen mukla čuče vastenca.

⁵⁴ Huklo ando pomoć pire slugenđe e
 Izraelconenđe
 thaj či bistardas te avel milostivoⁱ

⁵⁵ sago kaj obećisardas amare pra
 paponenđe,
 e Avraamešće thaj lešće potomkonenđe*
 dži ko veko.,,

⁵⁶ E Marija ačhili ke Jelisaveta varekaj katar
 trin čhon, a askal boldapes čhere.

Bijandilo o Jovano savo bolelas

⁵⁷ A e Jelisavetaće avili e vrjama te bijanel
 thaj bijanda čhaves. ⁵⁸ Kana ašundine laće
 komšije thaj laći familija kaj o Gospod sas

ⁱ **1,54** O Del naštik te bistrel. Kana ramol kaj o Del “delpes
 gođi ili či bistrel,, godova si idijomo savo značil kaj o
 Del delujil po temelji okolesko so majsigo obećisardas.
 Akava phenel pale Devlesko obećanje e Avramešće: “kaj
 obećisardas amare prepaponenđe kaj avela milosrdno.,,

* **1,55** Gal 3,16

gajda lačno thaj milostivo prema late, raduisale zajedno lasa. ⁵⁹ A kana e čhavres sas ohto đes o them ćidape po obredo te obrezin e čhavre. Thaj line te denle alav Zaharija sago kaj bučhol lesko dad. ⁶⁰ Ali e Jelisaveta phendas: “Na! lesko alava avela Jovano!,,

⁶¹ A von phendine laće: “Pa khonik ande ćiri familija či bučhol gajda.,” ⁶² Zato e znakonenca phućline e čhavrešće dades sar vo kamel te den e čhavres alav. ⁶³ O Zaharija manglas e ploćica pe savi ramolas pe thaj ramosardas: “Jovano si lesko alav.,” Thaj savora začudisajle. ⁶⁴ Thaj odma o Del putardas lesko muj thaj oslobodisardas lešći čhib thaj o Zaharija počnisardas te ćerel svato thaj te slavil e Devle.

⁶⁵ A e Devlešći dar lija sa lenđe komšijen po gorsko krajo e Judejako, thaj ćerelas pes svato pale akala događaja. ⁶⁶ Thaj savora save ašundine pale akala događaja, gndinas thaj phućenas pes ande peste: “So avela katar akava čhavro? Čaćes si o vas e Gospodesko pe leste.,”^k

^k **1,66** *o vas e Devlesko pe leste* Izras “o vas e Gospodesko,, odnosilpes pe Gospodesko moć. “E Gospodesko moć sas lesa,, ili “o Gospod ćerelas moćno ande leste.,”

E Zaharijasko proročanstvo palo Jovano thaj slavil e Devles palo Mesija

⁶⁷ O Zaharije, o dad e čhavresko, pherdilo e Sveto Duhosa, thaj prorokuisardas alavenca:

⁶⁸ “Blagoslovime o Gospod Del e Izraelosko

kaj avilo thaj izbavisarda pire theme!

⁶⁹ Vazdas amende silno spasitelje^l
andar o potomstvo pire slugasko e Davidesko^m,

⁷⁰ sago kaj dumut obećisardas

po muj pire svete prorokonengo

⁷¹ kaj izbavila men katar amare dušmaja thaj andar e vasⁿ savorende save mrzana men.

^l **1,69** *silno spasitelje* Ando originalno teksto “šng si doslovno spasenja pale amende,.. E šng e životinjači sas simboli pale lako moć te branilpes. Palo Mesija phenepes sago kaj “si vo šng saves si moć te spasilamen,..

^m **1,69** *andar e Davidesko potomstvo* si doslovno “ando čher lešće slugasko e Davidesko,.. E Davidesko “čher,.. Akate prestavisavel lešće familija, majtačno, lešće potomkonen: “ande familija lešće slugošći e Davidešći,.. ili “savo si potomko savo si potomko lešće slugasko e Davidesko,..

ⁿ **1,71** *e vas* prestavin pale e moć savi e bilačhe manuša koristin protiv e Devlesko them.

- ⁷² Sas milostivo amare pra paponenđe
 thaj održil piro sveto savezo,
⁷³ e solah savi dija e Avraamešće amare
 pra papošće.
⁷⁴ Izbavisarda men andar amare
 dušmajenđe vas,
 te šaj služisaras lešće bi darako,
⁷⁵ ando svetost thaj ande pravda angle
 leste dokle god sam džude.
⁷⁶ Aj tu, Jovane čhaveja mungreja,
 akhardoja proroko e Majbare
 Devlesko
 kaj džaja anglo Gospod te lačhares
 lesko drom.
⁷⁷ Sikaveja e Devlešće theme sar te
 pindžaren o spasenje
 kroz o jartipe lenđe bezehendar.
⁷⁸ Zbog e bari milost amere Devlešći,
 osvanila^o amende andar e visine
 nevi zora

^o **1,78** *osvanila* Svetlo si često metafor palo čačipe. Akate phenelpes palo duhovno čačipe savi o Spasitelj dela sago sago kaj si o izlasko e (khamesko) savo rasvetlisarel e phuv. Dik Mal 4,2.

⁷⁹ te anel svetlo^p okolende save train
 ando tunjariko thaj ande dar katar
 o smrto

thaj te upravisares amare pungre po
 drom e mirosko.,^q

⁸⁰ A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas
 ando duho. Kana barjilo, trailas ande pustinja
 sa dok či započnisardas e javno služba
 angle Izraelcurja.

^p **1,79** *anel svetlo* Svetlo si često sikado sago metafora palo čačipe. Akate phenelpes pale duhovno čačipe savo o Spasitelj dela sago kaj inkljel o kham savo rasvetlil e phuv. Dik Mal 4,2.

^q **1,79** *mirosko drom* si metafora palo način e trajosko savo anel dži ke godova te e manušes avel miro e Devlesa: “trais mirno trajo,, ili “te phires e dromesa savo inđarel dži ko miro,,.

E Isusesko bijandipe

(Mt 1,18–25)

¹ Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano inkljisti e zapoved katar o rimsko caro Avgusto te ramolpe ando Rimsko carstvo sa o them. ² Akava sas o prvo popis kana o Kvirinije vladilas e Sirijava. ³ Savora teljardine te prijavinpes palo popis ande gava kaj sas bijande lenđe pra papurja.

⁴ Gajda vi o Josif teljardas andar o gav Nazarat andar e Galilejsko regija, ando Vitlejem e Judejsko regija kaj sas o David bijando,^a kaj o Josif sas potomko e Carosko Davidesko ⁵ te prijavinpes palo popis zajedno pire verencasa e Marijasa savi sas khamni. ⁶ Dok sas ando Vitlejem avili laći vrjama te bijanel. ⁷ Bijandas

^a **2,4** *Vitlejem* Vi ako sas o Vitlejem cigno gav, okote sas o caro David bijando thaj sas jek proročanstvo kaj vi o Mesija avela okote bijando (Mih 5,2).

pire prvo čhaves, pačardale, thaj čhutale ande jasle^b kaj nas than ande gostijonica.^c

E anđelurja navestisaren e pastirende e Isusesko bijandipe

⁸ Ande godoja isto regija savi sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save incarenas e raćaci straža pe pašnjakurja ke pire bakhre.

⁹ Andar jekhvar o anđeo e Gospodesko ačhilo maškar lende, thaj obasjaisardalen e slava e Gospodešći, a von zurale darajle. ¹⁰ A o anđeo phendas lende: “Nadaran! Kaj ake, anav tumende e bahtali nevimata pe bari bah sa e themešće. ¹¹ Kaj ađes bijandilo tumende o Spasitelj, savo si o Gospod Hristo ando gav kaj bijandilo o caro David! ¹² Ake o znako

^b **2,7** *jasle* Ande jasle najverovatno sas čisto thaj sas andre vareso meko thaj šuko sago e šući čar thaj gajda sas meko pale beba. E životinje često incarenas pes paše pašo čher te aven po sigurno thaj te šaj loće te pravaren len. E Marija thaj o Josif sas smestime ande prostorije save koristinias pes pale životinje.

^c **2,7** *nas than ande gostijonica (birto)* Uzrok pale akava sas verovatno kaj but o them avelas ando Vitlejem te ramonpes ande popis stanovništa.

pe savo pindžarena les: aráčhena e čhavre pačarde sar pašljol ande jasle.,,

¹³ Ande data e anđelošće pridružisajli e bari vojska anđelurja thaj slavinas e Devle alavenca:^d

¹⁴ “Slava e Devlešće ande nebeske visine,
thaj pe phuv miro e themešće save
si pe lešći volja!.,

¹⁵ Čim e anđelurja boldinepe ando nebo, e pastirja phenenas jek avrešće: “Hajde džas dži ko Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so phendas amende o Gospod.,,

¹⁶ Sigo aviline ando than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife thaj e čhavres savo pašljol ande jasle. ¹⁷ A kana dikhline e čhavres, e pastirja phendine sa so o anđeo phendas lenđe palo čhavro. ¹⁸ A savora save ašunenas e pastiren divisajle okoleše so phenenas. ¹⁹ A e Marija pamtilas sa so phendine laće e anđelurja thaj gndilas pale godova.^e ²⁰ Pale godova e pastirja boldinepe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lenđe o anđeo.

^d **2,13** ando doslovno teksto ramol kaj “e anđelošće pridružisajli e nebesko vojska.,,

^e **2,19** E Marija smatrilas okova so sas phendo pale lako čhavo but dragoceno: “brižljivo thaj rado delas pes lende gođi.,,

²¹ A kana avilo o ohtoto đes sar o čhavro bijandilo, trubeine te obrežin e čhavres,^f thaj dine les alav Isus, sago kaj phendas o anđeo dok još e Marija či ačhili khamni.

O Isus thaj e Marija ando hramo te pheren o zakono

²² Kana avili e vrjama te o Josif thaj e Marija džan ando Hramo po običajo savo phenl e Mojsijesko zakono, te šlavelpes e dej e čhavrešći, andine e čhavres Isuse ando Jerusalem te sikaven les e Gospodešće ²³ (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: “Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetilpe e Gospodešće,**) ²⁴ thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakono: “duj grlice ili duj terne goluburja,).***

^f **2,21** *obrezisarenle* E zakonurja save o Del dijas e Židovske vernikonende roden te obrezilpes o muško čhavro, godova sas odredime žrtva savi o dad thaj e dej e čhavrešći trubun te den. (3. Mojs 12,1–4).

** **2,23** 2. Mojs 13,2

*** **2,24** 3. Mojs 12,8

O Simeon dičhel e Mesija thaj prorokuil

²⁵ Ande godoja vrjama trailas ando Jerusolim varesavo manuš alavesa Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš. O Sveto Duho sas pe leste thaj ažučarelas te avel o Mesija te izbavil o Izrael.^g ²⁶ A o Sveto Duho već objavisardas lešće kaj či merela dok či dičhel e Gospodešće Mesija. ²⁷ Potaknime katar o Sveto Duho avilo ando Hramo^h baš kana o dad thaj e dej anenas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelas e Mojsijesko zakon. ²⁸ O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavenca:

²⁹ “Akana, Gospode, šaj me čiro sluga te
merav ando miro
sago kaj phendan.

³⁰ Kaj e jakha mungre dikhline o spasenje
čiro,ⁱ

^g **2,25** ažučarelas te avel o Mesija thaj izbavil o Izrael
Ando original ačhel “Ažučarelas e Izraelošči uteha,,.

^h **2,27** ando Hramo “anen ando hramo,,. Samo e rašaja tamaine te den ande hramošči zgrada.

ⁱ **2,30** *spasenje čiro* “Spasenje,, phenel pale osoba savi anela o spasenje – o Isus – saves inčarel o Simeon: “Saves tu bičhaldan te spasilamen,,.

³¹ savo pripremisardas angle sa o them,

³² o svetlo^j te prosvetlil aver themen
thaj e slava čire themešči e
Izraelošće.,,

³³ E Isusesko dad thaj lešči dej divisajle
okolešće so o Simeon phenelas pale leste.

³⁴ O Simeon askal blagoslovisardalen, thaj
phendas e Isusešće dejaće e Marijaće: “O
Del odredisardas pale akava čhavro te e but
e manušenđe ando Izrael avel palo propast
thaj butenđe palo uskrsnuće.^k Vo si odredime
te avel e Devlesko znako, ali o but o them
odbacila les. ³⁵ Akava avela sar te sikadon e
gndimata save si garade ande but e ile. A vi
tuće korkoraće e sablja^l hvarela čiro ilo.,,

^j **2,32** o svetlo Akaja metafora značil kaj o čhavro pomožila e themešće te dičen thaj hačaren po isto način sar o svetlo pomožisarel e themešće te dičen.

^k **2,34** E alava “perena,, thaj “vazdena pes,, izrazisaren kana vareko boldelepse katar o Del ili te približinpes maj paše ko Del: “akava čhavro prouzročila te but e Izraelcurja peren katar o Del ili te aven maj paše ko Del.,,

^l **2,35** o mačo Akaja metafora opisil e bari tuga savi e Marija hačarela: “Čiri tuga avela gajda dukhadi sago kaj o mačo probisardas čiro ilo.,,

E Ana hvalil e Devles palo Mesija

³⁶ A okote sas vi e Devlešći proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešći čhej, voj sas andar e Asiresko^m pleme thaj sas zurale purani. Trailas pire romesa eſta brš, ³⁷ a pale godova trailas korkoro sar udovica dži ke ohtovardeš thaj štar brš.ⁿ Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće đeseja thaj e račava, postilas thaj molilas pes. ³⁸ Thaj samo so o Simeon završisardas vi voj avili, thaj hvalilas e Devles thaj phenelas palo Isus savorende save ažučarenas te o Del otkupisarel o Jerusalim.^o

³⁹ Kana e Isusešći dej thaj lesko dad dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldinepe ande Galileja ando piro gav Nazaret. ⁴⁰ A o čhavro barjolas thaj zuravolas, thaj pherdolas mudrosti, thaj e milost e Devlešći sas pe leste.

^m **2,36** Asirsko preme sas jek katar e Jakovešće dešuduj čhave

ⁿ **2,37** *ohtovardeš thaj štar brš* moguće značenje si 1 voj sas udovica 84 brš ili 2 voj si udovica savi si akana purani 84 brš.

^o **2,38** *Jerusalimo* Akava značil “okova savo čidela o Jerusalim,, ili “vo savo anela e Devlešće blagoslovurja thaj o naklonost palpale ando Jerusalim,, (vidi Is 52,9).

E Marija thaj o Josif roden e Isuse ando Hramo

⁴¹ E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusalim ande đesa kana sas o prazniko Pasha. ⁴² A kana sas e Isuse dešuduj brš, von aviline Iesa ando Jerusalim te slavin o prazniko. ⁴³ Kana sas gata godola đesa, thaj kana boldenas pes čhere, o čhavro Isus ačhilo ando Jerusalim, a o Josif thaj lešći dej e Marija či džangline kaj si. ⁴⁴ Nego gndisardine kaj si e društvoja anglal. Kana nakhlo već jek đes phiripe počnisardine te rodenle maškar e familija thaj maškar o kola kas džanenas. ⁴⁵ Sar či arakhlinele boldinepe ando Jerusalim te roden les. ⁴⁶ Thaj o trito đes arakhlinele ando Hramo sar bešel maškar e sikavne, thaj čholas kan lende, thaj phučelas len. ⁴⁷ A savora save ašunenas les divisajle lešće gođaće thaj lešće odgovorende.

⁴⁸ Kana dikhlinele začudisajle, a lešći dej phendas lešće: “Čhaveja! Sostar ćerdan amende gadava? Ake me thaj ćiro dad e darasa rodam tut.,,

⁴⁹ A o Isus phendas lenđe: “Sostar rodineman zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungre Dadesko?,,^p ⁵⁰ Ali von či hačardine so o Isus kamlas te phenel lenđe.

⁵¹ Askal boldapes lenca ando Nazaret thaj čholas kan lende. A e dej lešči lelas sama pe sa akala dogadžurja ande piro ilo.^q ⁵² A o Isus napreduilas ando mudrost thaj barjolas,^r ande milost anglo Del thaj anglo them.^s

^p **2,49** *Zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungre Dadesko?* Lesko dad thaj lešči dej trubuine te džanene e svrha savjava bičhaldales lesko Dad. Kana sas les 12 brš o Isus već džanelas, kaj si o Čhavo e Devlesko, (a na e Josifesko e Marijaće romesko).

^q **2,51** *aračhelas sa kala alava ande piro ilo* Pale sa so e Marija ašundas, sago kaj si o blago savo voj brižljivo lelas sama thaj vrednuilas: “brižljivo delas pes gođi ke sa akala dogadžaja,,.

^r **2,52** *napreduilas ando mudrost thaj ando baripe* “Postoilas maj mudro thaj maj snažno,, Akava phenelpes kaj mentalno thaj fizički barjolas.

^s **2,52** *and e milost anglo Del thaj anglo them* Akava phenel palo duhovno thaj društveno barjipe. Akava šaj izrazisajlosas: “O Del blagoslovilas les sa majbut thaj majbut, a o them volilas les sa majbut thaj majbut,,.